

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I VÄXJÖ**

DOM
2017-10-13
Meddelad i Växjö

Mål nr
1881-17

SÖKANDE

VIA Egencia Sweden AB, 556262-9716
Box 2211
403 14 Göteborg

Ombud: Claes Thormählen
Egencia Sweden AB
Box 2211
403 15 Göteborg

MOTPARTER

1. Blekinge Tekniska Högskola, 202100-4011
Valhallavägen 1
371 41 Karlskrona

2. Lingmerths Resebyrå AB, 556054-2747
Box 374
571 24 Nässjö

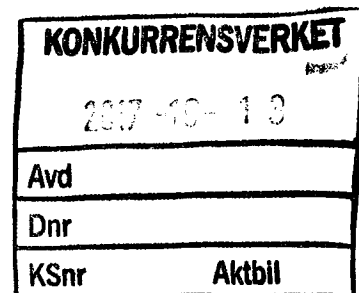
3. XLNT Travel Sweden AB, 556684-8759
Umeå Företagspark 2
903 47 Umeå

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts genom att en ny anbudsutvärdering ska göras, varvid XLNT Travel Sweden AB:s och Lingmerths Resebyrå AB:s anbud inte ska beaktas.

Dok.Id 162550

Postadress
Box 42
351 03 Växjö

Besöksadress
Kungsgatan 8

Telefon
0470-56 02 00
E-post: forvaltningsrattenivaxjo@dom.se
www.forvaltningsrattenivaxjo.domstol.se

Telefax
0470-255 02

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Blekinge Tekniska Högskola (BTH) har genomfört en upphandling, genom ett förenklat förfarande, av resebyråtjänster (diariern BTH-2.4.1-01-08-2017). Fem anbud kom in vilka samtliga gick vidare till utvärderingsfasen. Genom tilldelningsbeslut den 8 maj 2017 har XLNT Travel Sweden AB (XLNT) antagits som leverantör. Lingmerths Resebyrå AB (Lingmerths) kom på andra plats i upphandlingen och Egencia Sweden AB (Egencia) på tredje plats.

Egencia ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att utvärderingen ska göras om utan beaktande av anbuden från XLNT och Lingmerths.

BTH yrkar att ansökan ska avslås.

XLNT och Lingmerths har getts tillfälle att yttra sig i målet.

VAD PARTERNA ANFÖR*Egencia*

BTH har tilldelat XLNT upphandlingens kontrakt trots att deras anbud, liksom Lingmerths anbud, innehåller brister. I förfrågningsunderlaget, 1.2.3 Registrering, skatter och avgifter, anges bl.a. följande. ”Anbudsgivare ska uppfylla i Sverige eller i hemlandet lagenligt ställda krav avseende sina registrerings-, skatte-, och avgiftsskyldigheter. Bifoga kopia på registreringbevis från bolagsverket, genom att ladda upp en bilaga i Visma Tendsign”.

XLNT har inte bifogat någon kopia på registreringsbevis från Bolagsverket. Anbudet uppfyller således inte kraven under punkt 1.2.3 och ska därför dis-

kvalificeras. Lingmerths har istället för en kopia på registreringsbevis från Bolagsverket bifogat ett registerutdrag från Skatteverket. Även Lingmerths anbud ska därför förkastas.

Egencia, vars anbud kom på tredje plats i utvärderingen, har lidit skada, då anbudet från såväl XLNT som Lingmerths rätteligen skulle ha diskvalificerats. Egencias anbud skulle rätteligen ha kommit på första plats.

BTH:s argumentation bygger på det inadekvata resonemanget att de i målet aktuella kraven inte är angivna som ”skall-krav” och därför inte obligatoriska, i motsats till vad som anges i förfrågningsunderlaget. Därin anges klart att kopia på registreringsbevis från Bolagsverket ska bifogas anbudet genom att laddas upp i Tendsign. Avsaknaden av ordet ”skall” har i sammanhanget ingen betydelse. När förfrågningsunderlaget innehåller ett krav med innebörd att viss handling eller information ska bifogas anbudet gäller kravet. Den upphandlande myndigheten får då inte på eget bevåg läka en brist i ett anbud genom att ta reda på den begärda informationen på egen hand. För den händelse att BTH önskat att själv kontrollera registreringen hade de enkelt kunnat ange det i förfrågningsunderlaget. Det har dock inte angetts och därmed gäller förfrågningsunderlagets krav. Vidare skulle, med BTH:s resonemang, en stor del av innehållet i förfrågningsunderlaget, såsom avtalstid, förlängningsmöjlighet, antal antagna leverantörer, sista anbudsdag och friskrivning från ersättning för upprättande av anbud, inte gälla eftersom det inte är formulerat med ordet ”skall”.

BTH

I förfrågningsunderlaget står det inte uttryckligen att det är ett skall-krav att bifoga ett registreringsbevis från Bolagsverket. BTH kontrollerar alltid bl.a. bolagsregistrering och kreditvärdighet via Soliditet AB, vilket framgår av

punkt 1.2.4 i förfrågningsunderlaget. Både XLNT och Lingmerths har således lämnat in fullständiga anbud.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vidare ska upphandlingar genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 20 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Proportionalitetsprincipen innebär bl.a. att krav som ställs i förfrågningsunderlaget ska stå i proportion till det behov som ska täckas av upphandlingen och till de mål som eftersträvas (se prop. 2006/07:128 s. 132 och 2009/10:180 s. 91).

I 4 kap. 1 § LOU anges de allmänna principerna för en offentlig upphandling. Till dessa hör principerna om likabehandling och proportionalitet. De ska iakttas vid varje beslut som fattas och inför varje åtgärd som vidtas i alla faser av en upphandling. I en upphandling utgör förfrågningsunderlaget en central del av förfarandet. En förutsättning för att underlaget ska kunna fylla sin konkurrensuppsökande funktion är att potentiella leverantörer kan vara säkra på att de obligatoriska krav som ställs i underlaget upprätthålls under hela förfarandet. När en upphandlande myndighet har kommit fram till att

en viss uppgift eller ett visst bevis måste finnas i anbudet och därför ställt ett obligatoriskt krav ska potentiella leverantörer kunna utgå ifrån att kravet är så viktigt att den som anser sig inte kunna, eller inte vilja, uppfylla kravet avstår från att lämna ett anbud (jfr HFD 2016 ref. 37).

Utredningen i målet

I förfrågningsunderlaget, 1.2.3 Registrering, skatter och avgifter, anges bl.a. följande. ”Anbudsgivare ska uppfylla i Sverige eller i hemlandet lagenligt ställda krav avseende sina registrerings-, skatte-, och avgiftsskyldigheter. Bifoga kopia på registreringbevis från bolagsverket, genom att ladda upp en bilaga i Visma Tendsign”.

Under punkten 1.2.4 Ekonomisk ställning anges bl.a. följande. ”Anbudsgivarens företag ska ha en god ekonomi och finansiell stabilitet som tryggar ett säkert avtalsförhållande under avtalsperioden. BTH kommer att begära in ekonomisk och finansiell information om anbudsgivaren. (...) BTH använder sig av kredit- och affärsinformationsföretaget Soliditet AB”.

Varken XLNT eller Lingmerths har självmant eller på uppmaning av BTH kompletterat sina anbud med registreringsbevis från Bolagsverket. BTH har dock anfört att man inhämtat de uppgifter som framgår av ett registreringsbevis genom en tjänst hos Soliditet AB.

Förvaltningsrättens bedömning

Den första frågan är hur formuleringen ”Bifoga kopia på registreringsbevis från bolagsverket, genom att ladda upp en bilaga i Visma Tendsign” ska förstås. Uttrycken ”ska” eller ”skall” används ofta i förfrågningsunderlag för att tydliggöra vilka obligatoriska krav en leverantör ska uppfylla. Ett krav

måste dock inte anges i termer av ”ska” eller ”skall” för att betraktas som obligatoriskt.

I förevarande fall har BTH använt sig av imperativformen ”bifoga”. Uppmaningen är ovillkorlig och riktar sig till potentiella leverantörer. Enligt förvaltningsrättens mening talar detta för att kravet är obligatoriskt. Förvaltningsrätten anser inte att det övriga förfrågningsunderlaget ger vid handen att kravet inte är obligatoriskt. Därvid kan det konstateras att det av vad som anges under punkten 1.2.4 Ekonomisk ställning inte framgår att den information som inhämtas från Soliditet AB skulle inkludera de uppgifter som framgår av ett registeringsbevis från Bolagsverket. Sammantaget finner förvaltningsrätten att förfrågningsunderlagets krav på att bifoga en kopia på ett registerutdrag från Bolagsverket är obligatoriskt.

XLNT och Lingmerths har inte till sina anbud bifogat något registerutdrag från Bolagsverket. Deras anbud har därmed inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav i förfrågningsunderlaget. Istället har den upphandlande myndigheten, BTH, efter att tilldelningsbeslut fattats, inhämtat uppgifter beträffande XLNT från Soliditet AB och Lingmerths har å sin sida endast gett in ett registerutdrag från Skatteverket.

Av kammarrättspraxis framgår att en upphandlande myndighet, beträffande just registreringsbevis från Bolagsverket, har en viss möjlighet att även efter anbudstidens utgång låta anbudsgivare komplettera sina anbud utan att lika-behandlingsprincipen därigenom träds förnär (se Kammarrätten i Jönköpings dom den 31 januari 2006 i mål nr 3979-05 och Kammarrätten i Göteborgs dom den 30 januari 2009 i mål nr 7217-08). Enligt förvaltningsrättens mening kan ett sådant förfarande dock inte likställas med att, såsom skett i förevarande fall, den upphandlande myndigheten själv hämtat in dessa uppgifter efter anbudstidens utgång. Vidare har de av XLNT och Lingmerths lämnade anbuden aldrig uppfyllt de obligatoriska kraven i förfrågningsun-

derlaget, eftersom något registreringsbevis från Bolagsverket varken före eller efter anbudstidens utgång tillförts anbudet (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 20 juni 2006 i mål nr 4045-06).

Förvaltningsrätten finner därför att BTH genom att godta och utvärdera XLNT:s och Lingmerths respektive anbud, trots att anbuderna inte uppfyllde de obligatoriska kraven i förfrågningsunderlaget, förfarit i strid med likabehandlingsprincipen. Vad BTH anfört föranleder ingen annan bedömning. Egencia, vars anbud i utvärderingen kommit på tredje plats, får därigenom anses ha lidit skada. Ansökan bör således bifallas och rättelse ske på så sätt att anbudsutvärderingen bör göras om utan beaktande av XLNT:s och Lingmerths anbud.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU)

Daniel Samuelson
lagman

Föredragande: Robert Bjersander

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller

4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,

5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

